

МӘЖІЛІС ДЕПУТАТТАРЫ ОЙЫЛҒА КЕЛДІ

Қазақстан Республикасы Парламенті Мәжілісі депутаттарының Ақтөбе облысындағы жұмыс сапары өткен жұма Ойыл ауданында жалғасты. Яғни, түс өлетінде ауданға ат басын тіреген халық қалаулылары Құралай Қарекен мен Асылбек Смағұлов және Ақтөбе облыстық мәслихатының депутаты Талғат Салфиковтар аудан тұрғындарымен кездесті.

Алдымен сөз алған Асылбек Айжарықұлы агроөнеркәсіп саласын дамытудағы мемлекеттік бағдарламаларды жүзеге асыру үшін облыстағы ауылдық жерлердің инфрақұрылымын дамыту жұмыстарына оң баға бере келе, өткен жылы Парламент қабырғасында талқыланған заңдарға тоқталды.

- Заң алдымен қарапайым халықтың игілігіне қызмет етуі тиіс. Президент Жолдауында айтылған мәселелердің орындалуы үшін елімізде бірқатар заңдардың қажет болғаны да рас. Өткен жылдың өзінде 77 заң жобасын талқыладық, өзгерістер енгіздік. Заңдардың басым көпшілігі — халықтың әлеуметтік жағдайын

жақсартуға арналған. Өйткені, ел қазынасынан жұмсалатын қаражаттың 50 пайыздан астамы әлеуметтік салаға бағытталып отыр. Ал, қылмыстық жауапкершілік туралы заңдардың күшейтілуі Ата Заңымыздағы «Қазақстанның ең қымбат қазынасы - адам және адамның өмірі» - деген ұстанымның күесі. Сондықтан, елімізде қылмыстың бірнеше түріне белгіленетін жаза күшейді. Бір ғана мысал, мас күйінде көлік жүргізгендердің кесірінен орын алған оқиғаларда қаза болғандар туралы деректерге көз жүгіртсек, адамның жаны түршігеді. Демек, олармен заңды күшейту арқылы ғана күрес жүргізіп, тосқауыл қоюымыз керек. Сонымен қатар,, Қылмыстық кодексте мал ұрлығына қатысты арнайы бап енгізілді. Осы уақытқа дейін мал ұрлығына қатысты істің 60 пайызы кешірім арқылы жабылып келсе, жаңа заңда мал ұрлаған адам 5 жылға бас бостандығынан айырылады. Ал ұйымдасқан қылмыстық топ мүшелері 12 жылға дейін сотталуы мүмкін.

Ал, Құралай Әнуарқызы әлеумет-

Меруенов мұғалімдердің кейбір топтарына еңбек өтілін ескере отырып, зейнеткерлік жасын төмендету туралы ұсыныс білдірсе, Ойыл аграрлық колледжінің директоры Серік Займолин арнаулы оқу орындарының ауылдық жерлерге мамандарды тартуда мемлекеттік бағдарламалардың игілігін көре алмай отырғандықтарын айтты. Яғни, колледжге келген кейбір жас мамандар көтермеақы мен жеңілдікпен баспана немесе несие алу мүмкіндіктеріне қол жеткізе алмай отыр. Қыдырғали Жақасов зейнетақы қорындағы қаражатты баспана алуға пайдалану туралы заң жобасындағы жинақтың жалпы көлемі туралы көптік көкейіндегі ойды жеткізді. Еңбек ардагері Тыныштыбай Шалабаев депутат Құралай Қарекеннің Барқындағы жерасты су қоймасы орналасқан аумақты ерекше қорғалатын аймаққа енгізуге сіңірген еңбегі үшін елдің шынайы алғысын жеткізді.

Халық қалаулылары тұрғындар тарапынан қойылған барлық сауал-

тік саладағы мәселелерге көбірек назар аударды. Әсіресе, атаулы әлеуметтік көмек туралы кеңірек түсіндірді. Сонымен қатар, үш деңгейлі медициналық қызмет, міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру, «Педагог мәртебесі» туралы заңның кейбір тұстарына тоқталды.

Аудандық білім, дене шынықтыру және спорт бөлімінің басшысы Серік

дарға жауап беріп, кейбір мәселелерді тиісті орындарға жеткізуге уәде етті.

P.S. Кездесуден соң депутаттар аудан әкімі Асқар Қазыбаевпен бірге аудан орталығындағы әлеуметтік нысандардың жұмысымен танысты.

Серікбай ҚОЙБАҒАРОВ,
Ойыл селосы.

ЕҢБЕК КҮШІНЕ СҰРАНЫС — ЕРТЕҢГЕ СЕНІМ

ӨТКЕН АПТАДА АУЫЛ ӘКІМДЕРІНІҢ ЕСЕБІ САРАЛЖЫН АУЫЛДЫҚ ОКРУГІНДЕ ЖАЛҒАСТЫ. ОКРУГ ӘКІМІ АБАТ МҰБАРАКОВ 11 ТҮТІНІ БАР ҚОҢЫРАТ АУЫЛЫНЫҢ ТҰРҒЫНДАРЫНА ЖЫЛ ІШІНДЕ АТҚАРЫЛҒАН ЖҰМЫСТАРДЫ БАЯНДАДЫ. ЕКІ АДАМ ЕҢБЕКАҚЫ АЛАТЫН МЕМЛЕКЕТТЕН ҚАРЖЫЛАНДЫРЫЛАТЫН МЕДИЦИНАЛЫҚ ПУНКТІ ҒАНА БАР АУЫЛДЫҢ НЕГІЗГІ ТІРЛІГІ МАЛ. АУЫЛДАҒЫ БАСТАУЫШ МЕКТЕПТІҢ ДЕ ЖАБЫЛҒАНЫНА БІРНЕШЕ ЖЫЛДЫҢ ЖҮЗІ БОЛДЫ.

Сондықтан да, ол мәселені ешкім қозғаған жоқ. Себебі, мектепке баратын бала да жоқ. Яғни, шаруаға жайлы шағын ауылда тұрғындарының дені тұрақты келетін зейнетақы мен алдарындағы малдарына иек артып отырғандар. Тек ауылдың келешегін ойлаған өкім бос тұрған 5-6 үйге басқа өңірлерден жас отбасыларды көшіріп әкелуді ойластырып отыр. Өйткені, іргедегі шаруашылықтарға еңбек күші керек. Ауылдың болашағын солай ғана «бекітуге» бел шешіп отырған Абат Қаратауұлы бастауыш мектепті ашуға өлі де үмітті. Мұндай үмітті сыйлап отырған қазірдің өзінде бес адамды тұрақты жұмыспен қамтып, алдағы уақытта үлкен мал бордақылау кешенін салуды көздеп жүрген «Тәжібай-Агро» ЖШС-і. Демек, таяу уақытта тағы да еңбек жасындағы 4-5 отбасы көшіп келсе, мәселені көтеруге болады.

Ал, округке қарасты Шиқұдық ауылында өткен кездесуде қойылған сұрақтардың дені аудандық жұмыспен қамту және әлеуметтік бағдарламалар бөлімінің басшысы Бекболат Иманғалиевқа бағытталды. Яғни, атаулы әлеуметтік көмек пен мемле-

кеттік жәрдемақы жайлы болды. Өйткені, өткен жылы бұл ауылда 35 үйден 8-і атаулы әлеуметтік көмек алған. Алты балалы ана Ақбөбек Әжібаева еңбек орнының әлеуметтік аударымды артық аударып жібергенінің салдарынан тиесілі атаулы әлеуметтік көмектен қағылып отырғандығын айтты. Өрине, жіберілген кемшіліктердің барлығы түзетілгенімен біздің түсінуімізше деректер базадан шықпай тұр. Демек, бұл біреудің қателігінің кесірі. Ал, көп балалы ана Күміс Сатаева, «Биылғы жылдан бастап жаңа форматтағы жәрдемақы алатындардың атаулы әлеуметтік көмекке құжат тапсыруға құқығы бар ма?» — деп сұрады. Бекболат Жонысұлы жан-жақты жауап берді.

Екі ауылда да ауыл өкімінің есебіне арнайы қатысқан аудан өкімінің орынбасары Аслан Кенжебаев кейбір мәселелерге қосымша түсінік беріп, аудан бойынша өткен жылы атқарылған жұмыстар мен алдағы міндеттер туралы баяндады.

С.ХАМЗИН,
Ойыл — Қоңырат —
Шиқұдық — Ойыл.

ТҰРҒЫНДАРДЫҢ ТІЛЕГІ КӨГІЛДІР ОТЫН

Өткен аптада Көптоғай ауылдық округінің әкімі Ерлан Асылбаев округке қарасты Қарасу, Амангелді елді мекендерінің тұрғындарымен кездесіп, есеп беру жиынын өткізді. Ауданнан арнайы барған аудан өкімінің орынбасары Мұратбай Болатұлы аудан бойынша атқарылған жұмыстар мен ағымдағы жылы жүзеге асатын ауқымды игі істер жөнінде ақпарат беріп, аудан үшін биылғы қуанышты жаңалықтармен бөлісті. Ал, келесі кезекте, округ әкімі Ерлан Базарбайұлы Көптоғай ауылдық округінің 2019 жылғы әлеуметтік-экономикалық даму көрсеткіштері жөнінде баяндама жасап, алдағы атқарылатын басты міндеттеріне тоқталып өтті. Әрі қарай ақпараттық насихаттық топ мүшелері өр сала бойынша 2020 жылға енгізілген өзгерістер мен толықтыруларды кеңірек түсіндіріп берді. Атаулы әлеуметтік көмектің 2020 жылы өзгертілген жаңа форматы бойынша түсіндірген аудандық жұмыспен қамту орталығының директоры Аралбай Жолдыбаев 4 баласы бар отбасылардың балаларына үкіметтен 42 500 теңгеден бастап жәрдемақы тағайындалатын жаңа және жас ерекшеліктеріне қарай «әлеуметтік пакет» берілетіндігін нақты жеткізсе, ауылдың ірге-

сіндегі жерді тоздырмас үшін ірілі-ұсақты малдары бар шаруа қожалықтарына берілген жерлерінде отыру керектігін түсіндірген аудандық жер қатынастары бөлімінің басшысы Жасұлан Ержанов тұрғындарға жеке тұрғын үйлерінің жер көлемін заңдас-тыруға, яғни құжаттарын толықтай рәсімдеп алуға шақырды. Ауыл өкімі Ерлан Асылбаев ауыл тұрғындарына өткен жылы төленбей қалған көлік салығын тезірек төлеуге ескерту жасай отырып, ауылдың тазалығын сақтауға шақырса, қарасулықтар ауылдың көшелеріне жарық шамдары мен ауылға таза су құбыры қажеттігін жеткізді. Айта кетсек, округ әкімі Ерлан Базарбайұлы бір күнде екі елді мекенге берген есебінде қос ауылдың да тұрғындарының тілегі көгілдір отын болды. Аталған мәселелер бойынша аудандық тұрғын үй коммуналдық шаруашылық, жолашушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімінің басшысы Таңат Нұрымгереев толыққанды жауап берді. Ауыл өкімінің халыққа есеп беру жиынының соңында тұрғындардың жеке мәселелері бойынша қабылдаулар өткізілді.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ,
Ойыл-Қарасу-
Амангелді-Ойыл.

ДЕМОГРАФИЯЛЫҚ ДАМУ — АУЫЛДЫҢ КЕЛЕШЕГІНІҢ КЕПІЛІ

Өткен аптада аудан бойынша ауылдық округ әкімдерінің халық алдында есеп беру кездесулері басталды. Ең бірінші болып есеп беру Шығанақ Берсиев атындағы ауылдық округтің әкімі Әділбек Ізбасовтың еншісіне тиді. Өткен жылы атқарылған жұмыстар мен алдағы міндеттерді баяндаған ауыл өкімі былтыр Қарасуда «Туған жерге тағзым» акциясының арқасында бастауыш мектептің жанына балалардың ойын алаңы жасақталғанын және ауыл көшелеріне шамдардың орнатылғанын айтты. Сонымен қатар, биыл күн сәулесінен қуат алатын көше шамдарын орнату жоспарланып отыр.

Округтің шағын ауылы — Қарасудан басталған есепке аудан өкімінің орынбасары Аслан Кенжебаевпен бірқатар мекеме басшылары қатысты. Небәрі 19 түтіні бар ауылдың негізгі «қыры» бұрыннан белгілі. Яғни, таза ауыз су. Орталықтан тоғыз-ақ шақырым ауыл үшін тасып ішуге де болады. Бірақ, мәселені шешу жолы ауыз суды құятын құдықты қазып дайындауға көбісінің құлығы жоқ. Екі-ақ үй арнайы қазылған құдыққа ауыз суды тасып құйып ішіп отыр. Қалғандары өлі де көмек күтуде. Алайда, орталықтандырылған су құбырын жүргізу экономикалық тұрғыдан тиімсіз. Жоғарыда айтқандай небәрі 19 үй. Екіншіден аудан әкімі орынбасарының айтуынша, таяу төңіректе тұшы су қоры жоқ. Сондықтан, Аслан Кенжебайұлы тұрғындар ауыз су құятын құдықтарын дайындаса, арнаулы автокөлікпен тасымалды ұйымдастыратынын да айтты. Бастауыш мектеп пен медициналық пункттен басқа мекемесі жоқ ауылдың тағы бір негізгі мәселелерін Асылбек Оспанов көтерді. Яғни, мал моласының ауылға тым жақын орналасқаны. Санитарлық талап бойынша ауылдан ең кемі 2 шақырым болуы керек. Бірақ, тұрғындардың өлексені іргедегі мал моланың да ішіне салуға мойындары жар бермейді екен. Соның салдарынан жазғы ыстықта иіс ауылды алып кетеді. Сонымен қатар, Серік Тілепбергенов күл-қоқыс полигонын жасақтауды күн тәртібіне көтерді.

Ал, өткен жылы көлге су шықпағандықтан, Сансызбай Молдағұлов шабындық мәселесін алға тартты. Далалық өртке жұмылып тосқауыл қоюды көтерген жігіттердің уәжі де

түсінікті. Тұрғындардың бәрі де ауылға көгілдір отын құбырын тарту мәселесінің жайын сұрайды.

Есеп беру кездесуде сөз алғандардың сауалдары мен көтерген мәселелеріне аудан өкімінің орынбасары Аслан Кенжебаев нақты жауап берді. Бірақ, ауылдың келешегі демографиялық дамуға байланысты. Өйткені, Қарасудың 19 үйінен мектепке баратын бес-ақ бала бар...

Түстен кейін Құмжарған ауылындағы есепте округ әкімі Әділбек Жансерікұлы жыл ішінде атқарылған жұмыстарды баяндай келе, тұрғындарды ауылдың тазалығына баса мән беруге шақырды. Өйткені, малдың қиы мен күл-қоқыстарын көшенің бойына үйіп қойғандар көп. Сондықтан, тазалық талаптарын өрескел бұзып отырғандардың барлығына ескерту берілді. Бұл мәселені аудандық полиция бөлімінің жергілікті полиция қызметі бөлімшесінің басшысы Азамат Көкебаев та көтерді. Сонымен қатар, ауылдың тазалығына нұқсан келтіріп отырғандардың бірі жерлері бола тұра малдарын ауылға қыстатып отырған шаруа қожалықтары. Бұл жағдайға байланысты аудандық жер қатынастары бөлімінің басшысы Жасұлан Ержанов шаруашылық жетекшілеріне қойылатын талаптарды толық түсіндірді. Аудандық жұмыспен қамту орталығының директоры Аралбай Жолдыбаев атаулы әлеуметтік көмекті төлеудің жаңа форматы туралы түсіндірсе, аудандық мемлекеттік крістер басқармасының басшысы Берік Мейланов үш жылға шағын және орта бизнес субъектілерін тексеруге жарияланған мораторийға түсінік беріп, салық салу саласындағы жаңалықтарды жеткізді.

Ал, Құмжарған ауылында былтыр «Өңірлерді дамыту» бағдарламасы арқылы ауыл клубына ағымдағы жөндеу жүргізілсе, көшеге он фонарь орнатылды. Сонымен қатар, «Туған жерге тағзым» акциясының да ауылды көркейтуге тігізген септігі көп. Тұрғындар болса, ауылға балабақша мен ұялы байланыс туралы мәселені көтерді. Ауылда балабақша ашуға бала санының аздығы кедергі болса, аудан өкімінің орынбасары Аслан Кенжебаев ұялы байланысты шешу жолдарын түсіндірді.

Серікбай ҚОЙБАҒАРОВ,
Ойыл — Қарасу —
Құмжарған — Ойыл.

АЛДАҒЫ МІНДЕТТЕР ШАЛҒАЙ АУЫЛДАРҒА ШАТТЫҚ СЫЙЛАМАҚ

Өткен аптада аудан өкімінің орынбасары Мұратбай Айдарбаев бастаған топ Қайыңды, Саралжын ауылдық округтеріне қарасты Көсембай, Тайсойған, Ақкемер елді мекендерінде болып, аталған ауыл өкімдерінің ауыл тұрғындары алдындағы кезекті есеп беру жиынына қатысты.

Көсембай да шағын ауыл болғанымен негізгі табысты малдан тауып отыр. Мұнда үй салу үрдісі жақсы қолға алынып келеді. Алдыңғы жылдармен салыстырғанда жалпы Қайыңды округі бойынша сөбилердің дүниеге келуінің көбеюі қуантарлық жағдай. Ауыл өкімі Талғат Қожахметов ауылдың тыныс-тіршілігін жан-жақты баяндап, алдағы міндеттерін ауыл тұрғындары алдында нақты жүзеге асыруға болатынын үлкен сеніммен жеткізді. Ол үшін тұрғындарды жасалған жұмысқа қолдау білдіріп, бірлесе атсалысуға шақырды. Көсембайдағы негізгі мәселенің бірі - халықты таза ауыз сумен қамту болса, аудан өкімінің орынбасары Мұратбай Болатұлы бұл мәселе шешімін тауып тұрғанын, жер аяғы

кеңігесін құбыр тарту жұмыстары басталатынын атап өтті. Әрі қарай Тайсойған елді мекенінде өткен ауыл өкімі Абат Мұбаракөвтің тұрғындар алдындағы есеп беру жиынына тоқталсақ, 2019 жыл тайсойғандықтар үшін жемісті жыл болды. Ауылға жаңа мектеп салынып, көгілдір отын іске қосылды. Қазір Тайсойғанда мектеп оқушылары жылы, жаңа мектепте білім алуларына толық мүмкіндік бар. Ал, үй-жайларына заманауи үлгіде жөндеу жұмыстарын жасауға асыққан ауыл халқы көгілдір отынды тұтынып келеді. Аталған ауылдағы басты мәселе ауылдық клубқа ағымдағы жөндеу жұмыстары мен көшелерге жарық шамдарын орнату. Ал, Ақкемерде оптикалық талшықты интернет желісін жүргізу болса, ауыл өкімі Абат Қаратауұлының айтуынша бұл ауылға Биыл «Билан» ұялы байланысын орнату көзделіп отыр.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ,
Ойыл-Көсембай-Тайсойған-
Ақкемер-Ойыл.

ОЙЫЛ АУДАНДЫҚ МӘСЛИХАТЫНЫҢ ШЕШІМІ		
25 желтоқсан 2019 жыл	№ 361	Ойыл селосы
2020-2022 жылдарға арналған Ойыл аудандық бюджетін бекіту туралы		
Қазақстан Республикасының 2008 жылғы 4 желтоқсандағы Бюджет кодексінің 9 бабының 2 тармағына, Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы «Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Заңының 6 бабына сөйкес, Ойыл аудандық мәслихат ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:		
1. 2020-2022 жылдарға арналған аудандық бюджет тиісінше 1, 2 және 3 қосымшаларға сөйкес, оның ішінде 2020 жылға мынадай көлемде бекітілсін:		
1) кірістер – 8 542 771 мың теңге;		
оның ішінде:		
салықтық түсімдер бойынша – 305 449 мың теңге;		
салықтық емес түсімдер бойынша – 24 043 мың теңге;		
негізгі капиталды сатудан түсетін түсімдер бойынша – 8 850 мың теңге		
трансферттер түсімдері бойынша – 8 204 429 мың теңге;		
2) шығындар – 8 542 771 мың теңге;		
3) таза бюджеттік кредит беру – 78 565 мың теңге;		
оның ішінде:		
бюджеттік кредиттер – 97 613 мың теңге;		
бюджеттік кредиттерді өтеу – 19 048 мың теңге;		
4) қаржы активтерімен жасалатын операциялар бойынша сальдо – 0 мың теңге;		
қаржы активтерін сатып алу – 0 мың теңге;		
мемлекеттің қаржы активтерін сатудан түсетін түсімдер – 0 мың теңге;		
5) бюджет тапшылығы (профициті) – - 78 565 мың теңге;		
6) бюджет тапшылығын қаржыландыру (профицитін пайдалану) – 78 565 мың теңге;		
қарыздар түсімі – 97 613 мың теңге;		
қарыздарды өтеу – 19 048 мың теңге;		
бюджет қаражатының пайдаланылатын қалдықтары – 0 мың теңге.		
2. Аудандық бюджеттің кірісіне мыналар есептелетін болып белгіленсін:		
төлем көзінен салық салынатын табыстардан ұсталатын жеке табыс салығы;		
өлеуметтік салық;		
занды тұлғалардың және жеке кәсіпкерлердің мүлкіне салынатын салық;		
бірыңғай жер салығы;		
Қазақстан Республикасының аумағында өндірілген бензин (авиациялықты қоспағанда) және дизель отыны;		
жер учаскелерін пайдаланғаны үшін төлем;		
жекелеген қызмет түрлерімен айналысу құқығы үшін алынатын лицензиялық алым;		
жергілікті бюджетке төленетін тіркелгені үшін алым;		
қызметтің жекелеген түрлерімен айналысуға лицензияларды пайдаланғаны үшін төлемақы;		
жергілікті бюджетке төленетін мемлекеттік баж;		
аудандық маңызы бар қала, ауыл, кент, ауылдық округ әкімдерінің басқаруындағы, ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) коммуналдық меншігінің мүлкін жалға беруден түсетін кірістерді қоспағанда, ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) коммуналдық меншігінің мүлкін жалға беруден түсетін кірістер;		
аудандық маңызы бар қала, ауыл, кент, ауылдық округ әкімдерінің басқаруындағы мемлекеттік мүлікті жалға беруден түсетін кірістерді қоспағанда ауданның (облыстық маңызы бар қаланың) коммуналдық меншігіндегі тұрғын үй қорынан үйлерді жалға беруден түсетін кірістер;		
жергілікті бюджетке түсетін салықтық емес басқа да түсімдер;		
жер учаскелерін сатудан түсетін түсімдер.		
3. Қазақстан Республикасының 2019 жылғы 4 желтоқсандағы «2020 – 2022 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Заңының 7 бабына сөйкес белгіленгені еске және басшылыққа алысын:		
2020 жылғы 1 қаңтардан бастап:		
1) жалақының ең төмен мөлшері – 42 500 теңге;		
2) жәрдемақыларды және өзге де өлеуметтік төлемдерді есептеу, сондай-ақ Қазақстан Республикасының заңнамасына сөйкес айыппұл санкцияларын, салықтарды және басқа да төлемдерді қолдану үшін айлық есептік көрсеткіш – 2 651 теңге;		
3) базалық өлеуметтік төлемдердің мөлшерлерін есептеу үшін ең төмен күнкөріс деңгейінің шамасы – 31 183 теңге.		
4. 2020 жылға арналған аудандық бюджетте облыстық бюджеттен берілген субвенциялар көлемі 3 865 000 мың теңге сомасында көзделгені ескерілсін.		
5. 2020 жылға арналған аудандық бюджетте аудандық бюджеттен ауылдық округ бюджеттеріне берілетін субвенциялар көлемі 365 580 мың теңге сомасында көзделсін, оның ішінде:		
Ойыл ауылдық округіне – 168 145 мың теңге;		
Саралжын ауылдық округіне – 51 245 мың теңге;		
Ш.Берсиев атындағы ауылдық округке – 44 351 мың теңге;		
Көптоғай ауылдық округке – 40 570 мың теңге;		
Сарбие ауылдық округіне – 33 844 мың теңге;		
Қайырнды ауылдық округіне – 13 733 мың теңге;		
Қарайой ауылдық округіне – 13 692 мың теңге.		
6. 2020 жылға арналған аудандық бюджетте республикалық бюджеттен ағымдағы нысаналы трансферттер түскені ескерілсін:		
1) көлік инфрақұрылымының басым жобаларын іске асыруға – 779 090 мың теңге;		
2) мемлекеттік атаулы өлеуметтік көмекті төлеуге – 93 000 мың теңге;		
3) үкіметтік емес ұйымдарда мемлекеттік өлеуметтік тапсырысты орналастыруға – 6 369 мың теңге;		
4) Қазақстан Республикасында мүгедектердің құқықтарын қамтамасыз етуге және өмір сүру сапасын жақсартуға – 7 820 мың теңге;		
5) мүгедектерді жұмысқа орналастыру үшін арнайы жұмыс орындарын құруға жұмыс берушінің шығындарын субсидиялауға – 198 мың теңге;		
6) еңбек нарығын дамытуға – 48 697 мың теңге;		
7) мемлекеттік халықты өлеуметтік қорғау ұйымдарында арнаулы өлеуметтік қызмет көрсететін жұмыскерлердің жалақысына қосымша ақылар белгілеуге – 3 001 мың теңге;		
8) мемлекеттік мектепке дейінгі білім беру ұйымдары педагогтерінің еңбегіне ақы төлеуді ұлғайтуға – 72 390 мың теңге;		
9) мемлекеттік мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының педагогтеріне біліктілік санаты үшін қосымша ақы төлеуге – 7 390 мың теңге;		
10) мемлекеттік орта білім беру ұйымдары педагогтерінің еңбегіне ақы төлеуді ұлғайтуға – 375 987 мың теңге;		
11) мемлекеттік орта білім беру ұйымдарының педагогтеріне біліктілік санаты үшін қосымша ақы төлеуге – 205 696 мың теңге;		
12) мемлекеттік мәдениеті ұйымдарының және архив мекемелерінің басқарушы және негізгі персоналына мәдениеті ұйымдарындағы және архив мекемелеріндегі ерекше еңбек жағдайлары үшін лауазымдық айтылжақысына қосымша ақылар белгілеуге – 25 431 мың теңге.		
Аталған ағымдағы нысаналы трансферттердің сомаларын бөлу аудан әкімдігі қаулысы негізінде айқындалады.		
7. 2020 жылға арналған аудандық бюджетте республикалық бюджеттен нысаналы даму трансферттері түскені ескерілсін:		
1) ауылдық елді мекендерді сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін дамытуға – 781 736 мың теңге;		
2) спорт объектілерін дамытуға – 200 000 мың теңге.		
Аталған нысаналы даму трансферттерінің сомаларын бөлу аудан әкімдігі қаулысы негізінде айқындалады.		
8. 2020 жылға арналған аудандық бюджетте облыстық бюджеттен нысаналы даму трансферттері түскені ескерілсін:		
1) ауылдық елді мекендерді сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін дамытуға – 195 433 мың теңге;		
2) спорт объектілерін дамытуға – 50 000 мың теңге;		
3) коммуналдық тұрғын үй қорының тұрғын үйін жобалау және (немесе) салу, реконструкциялауға – 5 123 мың теңге.		
Аталған нысаналы даму трансферттерінің сомаларын бөлу аудан әкімдігі қаулысы негізінде айқындалады.		
9. 2020 жылға арналған аудандық бюджетте республикалық бюджеттен ағымдағы нысаналы трансферттер түскені ескерілсін:		
1) «Ауыл – Ел бесігі» жобасы шеңберінде ауылдық елді мекендердегі өлеуметтік және инженерлік инфрақұрылым бойынша іс-шараларды іске асыруға – 260 841 мың теңге.		
Аталған нысаналы даму трансферттерінің сомаларын бөлу аудан әкімдігі қаулысы негізінде айқындалады.		
10. 2020 жылға арналған аудандық бюджетте облыстық бюджеттен ағымдағы нысаналы трансферттер түскені ескерілсін:		
1) «Ауыл – Ел бесігі» жобасы шеңберінде ауылдық елді мекендердегі өлеуметтік және инженерлік инфрақұрылым бойынша іс-шараларды іске асыруға – 14 640 мың теңге;		
2) көлік инфрақұрылымының басым жобаларын іске асыруға – 437 005 мың теңге;		
3) мемлекеттік атаулы өлеуметтік көмекті төлеуге – 47 000 мың теңге;		
4) жалпы білім беретін мектептердің компьютерлік техникаларын жаңалауға (сервистік қызмет көрсетуге) – 28 625 мың теңге;		
5) жалпы білім беретін мектептердің жаңа модификациялық кабинеттеріне (химия, физика, биология, робототехника) сервистік қызмет көрсетуге – 10 045 мың теңге;		
6) жалпы білім беретін мектептерде видеобақылау камераларын орнатуға – 12 000 мың теңге;		
7) мектепке дейінгі білім беретін ұйымдарда видеобақылау камераларын орнатуға – 6 000 мың теңге;		
8) мемлекеттік атаулы өлеуметтік көмек алатындарға мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында тамақтану үшін төлемақыны төмендетуге – 4 477 мың теңге;		
9) 6–18 жас аралығындағы балаларға арналған көпiлдiк берiлген өлеуметтік пакетті қамтамасыз етуге – 99 564 мың теңге;		
10) мемлекеттік мектепке дейінгі білім беру ұйымдарының педагог қызметкерлерінің жыл сайынғы ақылы еңбек демалысының ұзақтығын 42 күнтізбелік күннен 56 күнге дейін ұлғайтуға – 5 968 мың теңге;		
11) мектепке дейінгі білім беру ұйымдарында мемлекеттік білім беру тапсырысын іске асыруға – 47 190 мың теңге;		
12) бастауыш, негізгі және жалпы орта білім берудің оқу бағдарламаларын іске асыратын білім беру ұйымдарының мұғалімдеріне жаңартылған білім беру мазмұны үшін қосымша ақы төлеуге – 433 812 мың теңге;		
13) мектеп педагог-психологтарының лауазымдық жалақыларының мөлшерін ұлғайтуға – 2 500 мың теңге;		
14) жаратылыстану-математикалық бағыттағы пәндерді ағылшын тілінде оқытқаны үшін қосымша ақы төлеуге – 13 043 мың теңге;		
15) магистр дәрежесі бар мұғалімдерге қосымша ақы төлеуге – 3 522 мың теңге;		
16) жас мұғалімдерге төлімгер болған мұғалімдерге қосымша ақы төлеуге – 4 375 мың теңге;		
17) бастауыш, негізгі және жалпы орта білім беру ұйымдарының қызметкерлеріне сынып жетекшілігі үшін қосымша ақы мөлшерін ұлғайтуға – 5 175 мың теңге;		
18) бастауыш, негізгі және жалпы орта білім беру ұйымдарының қызметкерлеріне дәптерлерді, жазбаша жұмыстарды тексергені үшін қосымша ақының мөлшерін ұлғайтуға – 3 410 мың теңге;		
19) педагог қызметкерлердің жыл сайынғы ақылы еңбек демалысын күнтізбелік 42 күннен ұзақтығы 56 күнге дейін ұлғайтуға (білім беру ұйымдарының қызметкерлеріне) – 4 736 мың теңге;		
20) халықты жұмыспен қамтуға жәрдемдесуге – 6 519 мың теңге;		
21) алып қойылатын және жойылатын ауру жануарлардың құнын иелеріне өтеуге –10 000 мың теңге;		
22) нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытуға – 22 621 мың теңге.		
Аталған ағымдағы нысаналы трансферттердің сомаларын бөлу аудан әкімдігі қаулысы негізінде айқындалады.		
11. Ауданның жергілікті атқарушы органының 2020 жылға арналған резерві 7 200 мың теңге сомасында бекітілсін.		
12. 2020 жылға арналған аудандық бюджетті атқару процесінде секвестрлеуге жатпайтын аудандық бюджеттік бағдарламалардың тізбесі 4 – қосымшаға сөйкес бекітілсін.		
13. «Ойыл аудандық мәслихатының аппараты» мемлекеттік мекемесі заңнамда белгіленген тәртіппен осы шешімді Ақтөбе облысының Әділет департаментінде мемлекеттік тіркеуді қамтамасыз етсін.		
14. Осы шешім 2020 жылғы 1 қаңтардан бастап қолданысқа енгізіледі.		
Ойыл аудандық мәслихатының сессия төрағасы	А. Мамбетова	
Ойыл аудандық мәслихатының хатшысы	Е. Жиеналин	

Зарегистрирован в Актобинском областном департаменте юстиции 27 декабря 2019 года за № 6631

РЕШЕНИЕ УИЛСКОГО РАЙОННОГО МАСЛИХАТА

25 декабря 2019 года	№ 361	с. Уил
Об утверждении Уилского районного бюджета на 2020-2022 годы		
В соответствии с пунктом 2 статьи 9 Бюджетного кодекса Республики Казахстан от 4 декабря 2008 года, статьей 6 Закона Республики Казахстан от 23 января 2001 года «О местном государственном управлении и самоуправлении в Республике Казахстан», Уилский районный маслихат РЕШИЛ:		
1. Утвердить районный бюджет на 2020-2022 годы согласно приложениям 1, 2 и 3 соответственно, в том числе на 2020 год в следующих объемах:		
1) доходы – 8 542 771 тысяч тенге;		
в том числе по:		
налоговым поступлениям – 305 449 тысяч тенге;		
неналоговым поступлениям – 24 043 тысяч тенге;		
поступлениям от продажи основного капитала – 8 850 тысяч тенге;		
поступлениям трансфертов – 8 204 429 тысяч тенге;		
2) затраты – 8 542 771 тысяч тенге;		
3) чистое бюджетное кредитование – 78 565 тысяч тенге;		
в том числе:		
бюджетные кредиты – 97 613 тысяч тенге;		
погашение бюджетных кредитов – 19 048 тысяч тенге;		
4) сальдо по операциям с финансовыми активами – 0 тысяч тенге;		
приобретение финансовых активов – 0 тысяч тенге;		
поступления от продажи финансовых активов государства – 0 тысяч тенге;		
5) дефицит бюджета (профицит) – - 78 565 тысяч тенге;		
6) финансирование дефицита (использование профицита) бюджета – 78 565 тысяч тенге;		
поступление займов – 97 613 тысяч тенге;		
погашение займов – 19 048 тысяч тенге;		
используемые остатки бюджетных средств – 0 тысяч тенге.		
2. Установить, что в доход районного бюджета зачисляются:		
индивидуальный подоходный налог с доходов, облагаемых у источника выплаты;		
социальный налог;		
налог на имущество юридических лиц и индивидуальных предпринимателей;		
единый земельный налог;		
бензин (за исключением авиационного) и дизельное топливо, произведенных на территории Республики Казахстан;		
плата за пользование земельными участками;		
лицензионный сбор за право занятия отдельными видами деятельности;		
регистрационный сбор, зачисляемый в местный бюджет;		
плата за пользование лицензиями на занятие отдельными видами деятельности;		
государственная пошлина, зачисляемая в местный бюджет;		
доходы от аренды имущества коммунальной собственности района (города областного значения), за исключением доходов от аренды имущества коммунальной собственности района (города областного значения), находящегося в управлении акимов города районного значения, села, поселка, сельского округа;		
доходы от аренды жилищ из жилищного фонда, находящегося в коммунальной собственности района (города областного значения), за исключением доходов от аренды государственного имущества, находящегося в управлении акимов города районного значения, села, поселка, сельского округа;		
другие неналоговые поступления в местный бюджет;		
поступления от продажи земельных участков.		
3. Принять к сведению и руководству, что в соответствии со статьей 7 Закона Республики Казахстан от 4 декабря 2019 года «О республиканском бюджете на 2020 – 2022 годы» установлено:		
с 1 января 2020 года:		
1) минимальный размер заработной платы – 42 500 тенге;		
2) месячный расчетный показатель для исчисления пособий и иных социальных выплат, а также для применения штрафных санкций, налогов и других платежей в соответствии с законодательством Республики Казахстан – 2 651 тенге;		
3) величина прожиточного минимума для исчисления размеров базовых социальных выплат – 31 183 тенге.		
4. Учесть в районном бюджете на 2020 год объемы субвенций, передаваемых из областного бюджета в сумме 3 865 000 тысяч тенге.		
5. Предусмотреть в районном бюджете на 2020 год объемы субвенций, передаваемых из районного бюджета в бюджеты сельских округов в сумме 365 580,0 тысячи тенге, в том числе:		
Уилскому сельскому округу – 168 145 тысяч тенге;		
Саралжинскому сельскому округу – 51 245 тысяч тенге;		
Сельскому округу имени Ш.Берсиева – 44 351 тысяч тенге;		
Коптогайскому сельскому округу – 40 570 тысяч тенге;		
Сарбийскому сельскому округу – 33 844 тысяч тенге;		
Кайындинскому сельскому округу – 13 733 тысяч тенге;		
Караойскому сельскому округу – 13 692 тысяч тенге;		
6. Учесть в районном бюджете на 2020 год поступление целевых текущих трансфертов из республиканского бюджета на:		
1) 779 090 тысяч тенге – на финансирование приоритетных проектов транспортной инфраструктуры;		
2) 93 000 тысяч тенге – на выплату государственной адресной социальной помощи;		
3) 6369 тысяч тенге – на размещение государственного социального заказа в неправительственных организациях;		
4) 7820 тысяч тенге – на обеспечение прав и улучшение качества жизни инвалидов в Республике Казахстан;		
5) 198 тысяч тенге – на субсидирование затрат работодателя на создание специальных рабочих мест для трудоустройства инвалидов;		
6) 48 697 тысяч тенге – на развитие рынка труда;		
7) 3001 тысяч тенге – на установление доплат к заработной плате работников, предоставляющих специальные социальные услуги в государственных организациях социальной защиты населения;		
8) 72 390 тысяч тенге – на увеличение оплаты труда педагогов государственных организаций дошкольного образования;		
9) 7390 тысяч тенге – на доплату за квалификационную категорию педагогам государственных организаций дошкольного образования;		
10) 375 987 тысяч тенге – на увеличение оплаты труда педагогов государственных организаций среднего образования;		
11) 205 696 тысяч тенге – на доплату за квалификационную категорию педагогам государственных организаций среднего образования;		
12) 25 431 тысяч тенге – на установление доплат к должностному окладу за особые условия труда в организациях культуры и архивных учреждениях управленческому и основному персоналу государственных организаций культуры и архивных учреждений.		
Распределение указанных сумм целевых текущих трансфертов определяется на основании постановления акимата района.		
7. Учесть в районном бюджете на 2020 год поступление целевых трансфертов на развитие из областного бюджета на:		
1) 781 736 тысяч тенге – развитие системы водоснабжения и водоотведения в сельских населенных пунктах;		
2) 200 000 тысяч тенге – на развитие объектов спорта.		
Распределение указанных сумм целевых трансфертов на развитие определяется на основании постановления акимата района.		
8. Учесть в районном бюджете на 2020 год поступление целевых текущих трансфертов из областного бюджета на:		
1) 195 433 тысяч тенге – развитие системы водоснабжения и водоотведения в сельских населенных пунктах;		
2) 50 000 тысяч тенге – на развитие объектов спорта.		
3) 5 123 тысяч тенге – на проектирование и (или) строительство, реконструкцию жилья коммунального жилищного фонда;		
Распределение указанных сумм целевых трансфертов на развитие определяется на основании постановления акимата района.		
9. Учесть в районном бюджете на 2020 год поступление целевых текущих трансфертов из республиканского бюджета на:		
1) 260 841 тысяч тенге – на реализацию мероприятий по социальной и инженерной инфраструктуре в сельских населенных пунктах в рамках проекта «Ауыл - Ел бесірі»;		
Распределение указанных сумм целевых трансфертов на развитие определяется на основании постановления акимата района.		
10. Учесть в районном бюджете на 2020 год поступление целевых текущих трансфертов из областного бюджета на:		
1) 14 640 тысяч тенге – на реализацию мероприятий по социальной и инженерной инфраструктуре в сельских населенных пунктах в рамках проекта «Ауыл - Ел бесірі»;		
2) 437 005 тысяч тенге – на финансирование приоритетных проектов транспортной инфраструктуры;		
3) 47 000 тысяч тенге – на выплату государственной адресной социальной помощи;		
4) 28 625 тысяч тенге – на обновление компьютерной техники общеобразовательных школ (оказание услуг сервисного обслуживания);		
5) 10 045 тысяч тенге – на сервисное обслуживание кабинетов новой модификации общеобразовательных школ (химия, физика, биология, робототехника);		
6) 12 000 тысяч тенге – на установку камер видеонаблюдения в общеобразовательных школах;		
7) 6 000 тысяч тенге – на установку камер видеонаблюдения в дошкольных организациях;		
8) 4 477 тысяч тенге – на снижение оплаты за питание в дошкольных организациях образования получающим адресную социальную помощь;		
9) 99 564 тысяч тенге – на обеспечение гарантированного социального пакета для детей от 6–18 лет из малообеспеченных семей;		
10) 5 968 тысяч тенге – на увеличение ежегодного оплачиваемого трудового отпуска продолжительностью 42 календарных дней педагогических работников до 56 дней государственных организаций дошкольного образования;		
11) 47 190 тысяч тенге – на реализацию государственного образовательного заказа в дошкольных организациях;		
12) 433 812 тысяч тенге – на доплату учителям организаций образования, реализующим учебные программы начального, основного и общего среднего образования за работу в условиях обновленного содержания образования;		
13) 2 500 тысяч тенге – на увеличение размеров должностных окладов педагогов-психологов школ;		
14) 13 043 тысяч тенге – на доплату за преподавание на английском языке предметов естественно-математических наук;		
15) 3 522 тысяч тенге – на выплату доплаты учителям со степенью магистра;		
16) 4 375 тысяч тенге – на выплату доплаты учителям, за наставничество молодым учителям;		
17) 5 175 тысяч тенге – на увеличение размеров доплаты за классное руководство работникам организаций начального, основного и общего среднего образования;		
18) 3 410 тысяч тенге – на увеличение размеров доплаты за проверку тетрадей, письменных работ работникам организаций начального, основного и общего среднего образования;		
19) 4 736 тысяч тенге – на увеличение ежегодного оплачиваемого трудового отпуска продолжительностью 42 календарных дней педагогических работников до 56 дней (работникам организаций образования);		
20) 6 519 тысяч тенге – на содействие занятости населения;		
21) 10 000 тысяч тенге – на возмещение владельцам стоимости изымаемых и уничтожаемых больных животных;		
22) 22 621 тысяч тенге – на развитие продуктивной занятости и массового предпринимательства.		
Распределение указанных сумм целевых текущих трансфертов определяется на основании постановления акимата района.		
11. Утвердить резерв местного исполнительного органа района на 2020 год в сумме - 7 200 тысяч тенге.		
12. Утвердить перечень районных бюджетных программ, не подлежащих секвестру в процессе исполнения районного бюджета на 2020 год, согласно приложению 4.		
13. Государственному учреждению «Аппарат Уилского районного маслихата» в установленном законодательством порядке обеспечить государственную регистрацию настоящего решения в Департаменте юстиции Актобинской области.		
14. Настоящее решение вводится в действие с 1 января 2020 года.		
Председатель сессии Уилского районного маслихата Секретарь Уилского районного маслихата		А. Мамбетова Е. Жиеналин

Қасым-Жомарт ТОҚАЕВ, Қазақстан Республикасының Президенті,

«АБАЙ ЖӘНЕ ХХІ ҒАСЫРДАҒЫ ҚАЗАҚСТАН»

Биыл Абай Құнанбайұлының туғанына 175 жыл толады. Халқымыздың ұлы перзентінің мерейтойын лайықты атап өту үшін арнайы құрылған комиссия дайындық жұмыстарын бастап кетті. Мемлекет көлемінде және халықаралық деңгейде ауқымды іс-шаралар ұйымдастыру жоспарланып отыр. Бірақ мұның бәрі тои тойлау үшін емес, ой-өрісімізді кеңейтіп, рухани тұрғыдан дамуымыз үшін өткізілмек.

Абай Құнанбайұлы ғұлама, ойшыл, ақын, ағартушы, ұлттың жаңа өдебиетінің негізін қалаушы, аудармашы, композитор ретінде ел тарихында өшпес із қалдырғаны сөзсіз. Оның өлеңдері мен қара сөздерінде ұлт болмысы, бітімі, тұрмысы, тіршілігі, дүниетанымы, мінезі, жаны, діні, ділі, тілі, рухы көрініс тауып, кейін Абай өлемі деген бірегей құбылыс ретінде бағаланды.

Өткен жылы Абайдың шығармаларынан үзінді оқу эстафетасы өтті. Ләйлім атты оқушы қыз ұсынған бұл елдік шараға мен де қатысып, қолдау көрсеттім. Мектеп оқушы-ларынан ел азаматтарына, тіпті, өлемдік деңгейдегі танымал тұлғаларға дейін зор қызығушылық танытып, лезде іліп өкеткен бұл бастама бірнеше айға ұласты.

Соның арқасында бүкіл Қазақстан Абай мұрасын тағы бір зерделеп шықты. Бұл – Абайға деген құрмет әрі ұрпақты тәрбиелеудің тиімді тәсілі. Абай жырларын оқу челлен-джі биыл, ақын мерейтойы тұсында жаңаша жанданады деп сенемін.

Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мақаласында қоғамдық сананы қайта түлетудің маңыздылықы туралы айтты. Ұлттық сананы сақтау және оны заман талабына бейімдеу мемлекеттік маңызды бар мәселеге айналды. Өйткені сананы жаңғырту арқылы ХХІ ғасырда еліміздің тың серпінімен дамуына жол ашамыз.

Осы орайда Абай мұрасының тигізер пайдасы зор деп есептеймін. Ұлы ақынның шығармалары бүгін де өзектілігін жоғалтқан жоқ. Абайдың ой-тұжырымдары баршамызға қашанда рухани азық бола алады.

Сондықтан ұлтымызды жаңғырту ісінде оның еңбектерін басшылыққа алып, ұтымды пайдалану жайын тағы бір мәрте ой елегінен өткізген жөн.

Мен бұл мақалада Абай сөзінің бүгінгі заманымыз үшін көкейкестілігі, ақын шығар-маларынан халқымыз қандай тағылым алуға тиіс екендігі жөнінде жұртшылықпен ой бөліскім келеді.

ҰЛТТЫҚ БОЛМЫСТЫҢ ҮЛГІСІ

Жаңғыру – өткеннен қол үзіп, тек жаңа құндылықтарға жол ашу деген сөз емес.

Шын мәнінде, бұл – ұлттық мұралары-мызды бүгінгі оқу үрдістермен үйлестіре дамытуды көздейтін құбылыс. Бұл ретте, бз Абайды айналып өте алмаймыз. Себебі, ұлы ойшыл осыдан бір ғасырдан астам уақыт бұрын ұлтты жаңғыруға, жаңаруға, жаңа өмірге бейім болуға шақырған.

Елбасымыздың: «Заманалар ауысып, дүние дидары өзгерсе де, халқымыздың Абайға көңілі айнымайды, қайта уақыт өткен сайын оның ұлшлығының тың қырларын ашып, жаңа сырларына қаныға түседі.

Абай өзінің туған халқымен мәңгі-бақи бірге жасайды, ғасырлар бойы қазақ елін, қазағын биіктерге, асқақ асурларға шақыра береді», – деген өңегелі сөзі ақын мұрасының мәңгілік есиет ретінде бағаланытынын айқын аңғар-тады.

Абайдың шығармаларына зер салсақ, оның үнемі елдік алға жылжыуына, өсіп-өркендеуіне шын ниетімен тілеулес болғанын, осы идеяны барынша дәріптегенін байқаимыз. Ал, ілгері-леудің негізі білім мен ғылымда екенін анық білеміз. Абай қазақтың дамылсыз оқып-үйренгенін бар жан-тiнiмен қалады. «Ғылым таппай мақтанба» деп, білімді игермейінше, биіктердің бағына қоймайтынын айтты. Ол «Біз ғылымды сатып мал іздеме еместің», – деп тұжырымдап, керісінше, ел дәулетті болуы үшін ғылымды игеру керектігіне назар аударды. Ұлы Абайдың «Пайда ойлама, әр ойла, Талап қыл артық білуге» деген өңегелі есиетін де осы тұрғыдан ұғынуымыз қажет.

Бұл тұжырымдар қазір де аса өзекті. Тіпті бұрынғыдан да зор маңызға ие болып отыр. Себебі, ХХІ ғасырдағы ғылымның мақсаты биікке ұмтылу, алысқа құлаш сермеу екенін көріп отырмыз.

Ал, біздің міндетіміз – осы ілгері көшке ілесіп қана қоймай, алдыңғы қатардан орын алу.

Ол үшін, ең алдымен, білім беру саласын заманға сай дамытуымыз керек. Сол мақсатта ауқымды жұмыстар атқарылғанымен, отандық білім беру ісінде өлі де олқы тұстар бар. Оны жетілдіру жолдарын сайлау алдын-дағы бағдарламада және өткен жылғы тамыз конференциясында нақты атап көрсеттім.

«Педагог мәртебесі туралы» заңның қабылдануы – осы бағыттағы игі бастама-лардың бірі. Бұл – сапалы білім беру ісін жетілдіруге арналған қадам. Жалпы, кез-келген қоғамда ұстаздың орны бөлек. Мұғалімдер білімді өрі саналы ұрпақ тәрбиелеу ісінде аса маңызды рөл атқарады. Ұстазға құрмет көрсетіп, қадірлеу – бәріміздің мінде-тіміз. Сондықтан мемлекет мұғалім маман-дығының мәртебесін көтеріп, алаңсыз жұмыс істеуіне жағдай жасауы керек.

Абай айрықша дәріптеген игілікті істің бірі – тіл үйрену. Ақын жиырма бесінші қара сөзінде өзге тілдің адамға не беретініне тоқталып: «Әрбіреудің тілін, өнерін білген кісі оныменен бірдейлік дағуасына кіреді, аса арысздана жамылбайды», – дейді.

Демек, әзімізден озық тұрған жұртпен деңгейлес болу үшін де оның тілін меңгерудің маңызы зор.

Ал қазіргідей жаңа тарихи жағдайда бөріміз ана тіліміздің дамуы мен дәріптелуіне назар аударып, оның мәртебесін арттыруымыз керек. Сонымен қатар, ағылшын тілін үйрену-ге де басымдық беру қажет. Жастарымыз неғұрлым көп тілді меңгерсе, соғұрлым мүмкіндігі кеңейеді. Бірақ олардың ана тілін білуіне баса мән берген жөн. Ескеңеп ұрпақ, Абай айтқандай, ғылымды толық игерсе, өз тілін құрметтесе әрі шын мәнінде полиглот

болса, ұлтымызға тек игілік өкелері сөзсіз.

Қазір өлем күн сайын емес, сағат сайын өзгеруде. Барлық салада жаңа міндеттер мен тың талаптар қойылуда. Ғылымдағы жаңалықтар адамды алға жетелейді. Ақыл-оймен ғана озатын кезең келді. Заман көшіне ілесіп, ілгері жылжу үшін біз сананың ашық-тығын қамтамасыз етуіміз керек. Бұл қадам өркеннеттің озық тұстарын ұлттық мүддемен үйлестіре білуді талап етеді. Мұндай кезде өзіміздің таптаурын, жадағай өдеттерімізден бас тартуымыз қажет.

Абайдың кейбір қарекеттерге көңілі толмай, «Терең ой, терең ғылым іздемейді, Өтірік пен өсекті жүндей сабап» деп үнемі сыни көзбен қарауының себебі осында.

Ақын ел-жұртын түрлі өнерді игеруге үгіттеді. Соның бәрі уақыттың талабы екенін ол анық аңғарып, ұлтына ертерек үн қатты. Тіпті қазір айтып жүрген интеллектуалды ұлт қалыптастыру идеясы Абайдан бастау алды деуге болады. Ұлы ойшыл өр сөзімен ұлттың өресін өсіруді көздеді.

Сондықтан Абайды терең тануға баса мән бергеніміз жөн. Абайды тану – адамның өзін-өзі тануы. Адамның өзін-өзі тануы және үнемі дамып отыруы, ғылымға, білімге басымдық беруі – кемелдіктің көрінісі. Интеллектуалды ұлт дегеніміз де – осы. Осыған орай, Абай сөзі ұрпақтың бағыт алатын темірқазығына айналуы қажет.

Абай қазақтың өр баласын ұлтжанды азамат етіп тәрбиелеуге шақырды. Оның мұрасы – парасатты патриотизмнің мектебі, елдікті қадірлеудің негізі. Сондықтан, азаматтарымыздың көзі ашық болсын десек, Абайды оқудан, ақын өлеңін жаттаудан жалықпаған жөн.

Біз елді, ұлтты Абайша сүюді үйренуіміз керек. Ұлы ақын ұлтының кемшілігін қатты сынаса да, тек бір ғана ойды – қазағын, халқын терге жетелеуді мақсат тұтты.

Абайдың мол мұрасы қазақ ұлтының жаңа сапасын қалыптастыруға қызмет етеді. Оның шығармаларындағы ой-тұжырымдар өрбір жастың бойында халқына, елі мен жеріне деген патриоттық сезімді орнық-тырады. Сондықтан хақим Абай еңбектерінің нәрін ескелен ұрпақтың санасына сіңіру және өмірлік азығына айналдыру – ұлтты жаңғыр-туға жол ашатын маңызды қадамның бірі.

МЕМЛЕКЕТ ІСІНІҢ МҮДДЕЛЕСІ

Біз егемен ел ретінде өсіп-өркендеуіміз үшін мемлекеттілігімізді нығайтуымыз керек.

Заң үстемдігін және қоғамдық тәртіпті сақтау баршаға қорық міндет екенін ұғынған жан. Халықтың билікке деген құрметі болмаса – елдігімізге жетпес. Сондықтан азаматтарға, әсіресе, жастарға мемлекетті сыйлаудың мән-маңызын түсіндіру қажет. Осы ретте тағы да Абайдың мұрасына зейін қойған абзал.

Ұлы ақын өзінің шығармаларында елдік мұратты асқақатып, ұлт бірлігін биіктейтті.

Ол еділетті қоғам құру идеясын көтерген. Демек, Абайдың көзқарастары ХХІ ғасырдағы Қазақстан қоғамы және оның береке-бірлігі үшін аса құнды. Хақим Абайдың ұстанымдары өркеннетті мемлекет қағидаларымен үндесе-ді. Заң үстемдігі, биліктің ашықтығы мен халық алдында есеп беруі жоғары деңгейде болып, мемлекет ісіне азаматтық қоғам өкілдері белсене араласқан жағдайда ғана еділтіллік беріп орнығады.

Менің «Халық үніне құлақ асатын мемле-кет» атты тұжырымдамам дәл осы еділтетті қоғам идеясын дамыту мақсатымен ұсыныл-ды. Билік пен қоғам арасындағы сындарлы диалог мемлекетке деген сенімді нығайта түседі. Үкімет мүшелері, соның ішінде минис-трлер мен өкімдер мемлекеттік және қоғам-дық маңызы бар мәселелерге қатысты шешім қабылдаған кезде азаматтардың ұсыныс-тары мен тілектерін ескеруі керек. Мұны Абай мензеген еділетті қоғам қалыптастырудың бірден-бір шарты деп білемін.

Ұлы ақын «Келелі кеңес жоғалды, Ел сыбырды қолға алды» дегенді бекер айтқан жоқ. Елге билік жүргізетіндерге жұрттың көңілі толмайтынын да аңғартады.

«Сыбырдан басқа сыры жоқ, Шаруаға қыры жоқ» замандастарымыз көбеймес үшін билік халыққа әрдайым құлақ түріп отырғаны жөн. Мемлекет пен қоғам өкілдері түйткілді мәселелерді бірге талқылап, шешімін табу мақсатында Ұлттық қоғамдық сенім кеңесін құрудық. Кеңес формальдік сипат алып кетпеуі үшін оның мүшелерімен арнайы кездесіп, жұмысын жіті қадағалап отырым.

Абай шығармаларында меритократия мәселесіне де айрықша мән берілген. Ол адамды мәртебесіне қарай емес, талабы мен өңбегіне қарап бағалаған. Ұлы ақын қазақ жастарына жән-жоба көрсетіп, бағыт-бағдар берген.

Қазір Қазақстанда саяси жаңғыру үдерісі жүріп жатыр. Елбасының қолдауымен билікке басшылардың жаңа буыны келе бастады. Соған қарамастан, елімізде түбегейлі саяси өзгеріс керек деген ойлар да жиі айтылып жатады. Бірақ бұл мәселе бойынша ұлттық мәмілеге келудің, мемлекет мүмкіндіктерін шынайы бағалаудың және жүктелген міндет-ке жауапкершілікпен қараудың маңызы зор.

Өзгеріс деп байбалам салатындар еліміздің болашағын байыптамайды, жай ғана попу-листік идеяларға табан тіреді.

Популизм теріс тенденция ретінде дүние-жүзілік сипат алды. Өлемнің түкіріп-түкірінен нақты стратегиясы жоқ, тек жалаң ұрандар арқылы билікке жеткісі келетін топтардың дауысы жиі естілуде. Осындай даңғазғаға құмар адамдар туралы Абай: «Қу тілменен құтырып, Кетер бір күн отырытып», – дейді. Расында, бұл – кез-келген елдің дамуын кенже қалдыратын, ұлттың бірегейлігін өлсірететін қауіпті үрдіс.

Бізге, Абай айтқандай, артық мақтанға салыну, өзгені қор, өзімізді зор санау, дау қуу есте жараспайды. Әр қадамымызды анық басып, өлемде және елімізде болып жатқан оқиғаларды байыппен сараптап білуіміз қажет. Тұрақтылық пен дамуымыздың кепілі болған татулық пен бірлікті бөрінен жоғары қойған абзал. Мемлекет мүддесін көздесек, өуелі сабақтастық сақталып, тегілген тер мен атқарған еңбектің далаға кетпеуін ойлайық.

Осындай саясат жүргізген кезде ғана

барлық стратегиялық мақсаттарымызға қол жеткізіп, Қазақстанды озық дамығас мемлекеттердің қатарына қоса аламыз.

ЖАҢА ҚОҒАМНЫҢ ЖАНАШЫРЫ

Жаңа Қазақстанның өзегін жаңа қоғам құрайтыны анық. Бұл ретте, ең алдымен, ұлтымыздың қадір-қасиетін арттырып, хал-қымыздың бөсекеге қабілеттілігін жетілдіруге баса мән беруіміз керек. Сондай-ақ, қоғамның дамуына кедергі келтіретін, береке-бірлігімізге ірікті салатын жағымсыз қасиеттерден арылу қажет.

Бүгінде дүние жүзінің бірқатар интеллек-туалдар классикалық капитализм дағдар-ысқа тап болғанын ескертіп, оның болаша-ғына күмәнмен қарайды.

Себебі өлемде бай мен кедейдің, білімді мен білімсіздің, қала мен ауылдың арасы алшақ-тап кетті. Бұл үдерістің қарқыны барған сайын күшейіп келеді. Бизнес тек пайда көздесе, білімділер бөлек орта қалыптастырды, өрқай-сысы өздері үшін ғана жауапкершілік арқалай-тын болды.

Қалалар тез өсіп-өркендеп, шағын елді мекендердің дамуы тұралады.

Ғалымдар мұның барлығы өлеуметтік жауапкершіліктің өлсірегенінен деп есептейді.

Өлеуметтік жауапкершілік қайткенде орнына келеді? Өрине, бұл – оңай шаруа емес. Осы күрделі мәселенің шешімін Абайдың «Толық адам» формуласынан іздеген жөн. «Толық адам» деген сөз ағылшын тіліндегі «A map of integrity» түсінігіне сай келеді. Бұл – тек өте ілімді, өзіне сенімді, ізгілік пен жақсылыққа ұмтылатын адамдарға ғана тән сипаттама. Қазір тарап жатқан осы ұғымды Абай сонау он тоғызыншы ғасырдың өзінде-ақ түсіндіріп айтты.

Адам өмірі тұтасымен түрлі қарым-қаты-настардан құралады. Онсыз адам қоғамнан бөлініп қалмақ. Ал қарым-қатынас міндетті түрде өзара жауапкершілікті туғызады. Бұл жауапкершілік қара басының қамын биік қоятын өзімізділік араласқан кезде бұзылады. Сондықтан Абай: «Ақыл, қайрат, жүректі бірдей ұста, Сонда толық боласың елден бөлек», – деп адамға нұрлы ақыл мен ыстық қайраттан бөлек жылы жүрек екенін айтпады.

Осы үш ұғымды ол үнемі бірлікте қарасты-рады, бірақ алдыңғы екеуі жүрекке бағынуы керек деп есептейді. Бұл – қазақ халқының өмірлік философиясы.

Осындай таным-түсінікпен өмір сүрген халқымыз өзі қиын жағдайда отырып, өзге ұлттарды бауырына басқан. Өзі асқа жары-май қиналса да, бір тілім нанын бөлісіп жеуді парыз санаған. Үнемі үлкенге құрмет, кішіге ізет көрсетіп, сүрінгенге сүйеу, жылғылған демеу бола білген. Осы құндылықтарды дәріп-теп, бүгінге жеткізу арқылы халқымыз өзінің ұлт ретінде сақталуы үшін барын салған.

Біз Абайдың «толық адам» тұжырымын қайта зерделеуіміз керек. Бұл бағытта ғалымдарымыз тың зерттеулерді қолға алуы қажет. «Толық адам» концепциясы, шындап келгенде, өміріміздің көз-келген саласының, мемлекетті басқару мен білім жүйесінің, бизнес пен отбасы институттарының негізгі тұғырына айналуы керек деп есептеймін.

Абай шығармашылығына арқау болған тақырыптың бірі – масылдықпен күрес. Ақын үнемі уайымсыз салғырттыққа, ойын-күлкіге салынайб, сергек болуға үндейді. Оны ұдайы еңбек арқылы шындап отыруды құп көреді. Сонымен қатар, орындаы өрекеттің уайым-қайғыны жеңетінін дәлелдеп, масылдықпен күрестің психологиялық қырларына терең бойлайды. Қазір біз көп айтып жүрген эмоци-оналды интеллектуал де сол тұста назар аударды. Мақтан мен масылдық психоло-гиядан арылып, қайраттанып еңбек етуді, талаптанып білім іздеуді насихаттаған.

Абай өлеңдеріндегі «Еңбек етсен ерінбей, Тоғды қарның тіленбей», «Тамағы тоқтық, Жұмысы жоқтық, Аздыр адыр басалысын», «Өзіңе сен, өзінді алпыт шығар, Еңбегің мен ақыпін екі жақтап» – деген қазыналы ойлар бөрімізге жақсы таныс. Өр адам осы түйінді тұжырымдарды санасына берік тоқып, өзінің тынымсыз, адал еңбегімен айналасына үлгі болуы керек.

Халқымыз еңбектің қадірін біледі. Біз ата-аналарымыздың тылдағы ауыр еңбегі жеңіске жетелеген орасан күшке айналғанын ұмыт-қан жоқпыз. Қазір де қарапайым еңбек адам-дардың үлгілі істері жетерлік. Жақында солардың біразы мемлекеттік наградалармен марапатталды.

Ең бастысы, бүгінгідей бейбіт кезеңде әр азамат өзінің еселі еңбегі еліміздің эконо-микасын ілгерілетуге тікелей ықпал ететінін түсінуі қажет.

Абайды өз заманындағы іскерліктің ұйыт-қысы, еңбеккерліктің мотиваторы деуге болады. Ұлы ойшыл шығармаларында көсіп-тен нәсіп тапқандарды, шаруақорлыққа үйрену дағдыларын үлгі етеді. Ол тұрмыс сапасын жақсарту үшін еңбек етудің жаңа тәсілдерін меңгеруге шақырады. Сонымен қатар ақын бастамашылықты, көсіптегі адалдықты жоғары қояды. Мысалы, өзінің оныншы қара сөзінде «Ерінбей еңбек қылса, түңілмей іздесе, орнын тауып істесе, кім бай болмайды?», – деп тұжырым жасайды.

Абайдың ойынша, табыс табу үшін көпөнер үйрену керек. Себебі «мал жұтайды, өнер жұтмайды» (отыз үшінші қара сөз). Ұлы ақынның бұл ойлары бүгінгі Қазақстан қоғамы үшін де өзекті деп санаймын. Сондықтан біз бүгінгі таңда шикізатқа тәуелділік психоло-гиясынан арылуды, шағын және орта бизнесті барынша өркендетуді негізгі басымдықтың бірі ретінде белгілеп отырмыз.

ӨЛЕМДІК МӨДЕНИЕТТІҢ ТҮЛҒАСЫ

Қазіргі өркенетті мемлекеттердің барлығы дерлік шоқтығы биік тарихи тұлғаларымен мақтана алады. Олардың қатарында саясат-керлер, мемлекет және қоғам қайраткерлері, қолбасшылар, ақын-жазушылар, өнер және мәдениет майталмандары бар. Қазақ жұрты да біртуар перзенттерден кенде емес. Солардың ішінде Абайдың орны ерекше. Бірақ біз ұлы ойшылымызды жоған жұртына лайықты деңгейде таныта алмай келеміз.

Мен көп жылғы дипломатиялық қызметіме басқа елдердің саясаткерлерімен, түрлі сала

мамандарымен жиі кездестім. Шетелдік-термен адамзатқа ортақ көптеген түйткілді мәселелер туралы пікір алмасып, ой бөлістім. Жалпы, олар Қазақстанның саяси және экономикалық жетістіктері жөнінде жақсы біледі. Ал, рухани және мәдени құндылық-тарымызбен жете таныс емес. Осы орайда «Неге қазақтың бітім-болмысын, мәдениетін Абай арқылы танытпаймыз?», – деген сұрақ туындайды.

Ғұлама Абай – қазақ топырағынан шыққан өлемдік деңгейдегі кеменгер. Ол күллі адамзат баласына ақыл-ойдың жемісін сыйлады.

Абайдың ақындық қуатының терең тамы-рына үңілген зерттеушілеріміз оның қазақ фольклорынан, Шығыс пен Батыстың сөз өнерінен, орыс әдебиетінен, тарихи еңбек-терден сарқылмас нәр алғанын айтады.

Абайдың асқан ойшылдығы оның діни талғам-танымынан да айқын көрінеді. «Алла-ның өзі де рас, сөзі де рас, Рас сөз ешуақытта жалған болмас», – дейді ол. Бұл ой-тұжырым-ға ол Шығыс пен Батыс философтарының еңбектерін терең біліп, зерттеп, зерделеп барып жеткені анық. Ол отыз сегізінші қара сөзінде Аллаға деген көзқарасын толық білдіреді.

Абайдың рухани өресіне баға берген дінтанушы философ ғалымдар оның «көміл мұсылман» ұғымына ерекше назар аударады. «Көміл мұсылман» ұғымы тек қазаққа ғана емес, бүкіл мұсылман өлеміне қатысты айтылса керек. Міне, біздің ойышыл Абай, хақим Абай – өлемдік деңгейде осы діни көзқарасы арқылы да биіктей беретін тұлға.

Елордада барлық діннің басын қосып, дәстүрлі жиын өткізіп келе жатқанымызды білесіздер. Мұндай іс-шаралардың мақсаты мен ұлы Абай ұстанымының арасында өзара үйлесімділік бар.

Ақынның барша адамзат баласының жан дүниесіндегі тазалығын сақтауға деген ниеті бөрімізге ой салады.

М.Өуезовтің «Абай жолы» романы арқылы Абай бейнесі көркем образ ретінде өлем әдебиетінде жоғары бағаланғаны белгілі. Бірақ бұл – Абайды таныудың бір қыры ғана. Нағыз Абайды, ақын Абайды тану үшін оның өлеңдері мен қарасөздерінде айтылған ой-тұжырымдардың мән-маңызы ашылуы керек. Ол өлемнің кең тараған негізгі тілдеріне барлық бояуын сақтай отырып аударылуға тиіс. Бұған біз толық қол жеткізе алдық деп айту қиын. Нағыз ұлт ақындарын өзге тілдерге аудару – оңай шаруа емес. Аудармашы да сол ойшылдың деңгейіндегі талант болуы керек. Біздің абайтанушы ғалымдарымыз, тіл мамандары мен жанашыр азаматтар осы мәселеге ерекше мән бергені жөн.

Елбасы Нұрсұлтан Әбішұлы Назарбаев: «Абай – қазақ халқының рухани қазынасына өлшеусіз үлес қосқан ғұлама ғана емес, сонымен қатар ол қазақ халқының ел болуы жолында ұлан-ғайыр еңбек еткен данагер.

Абай – өлемдік деңгейдегі ойшылдардың қатарындағы ғажайып тұлға» – деген болатын. Шынында да, дана ақын шығармалары тек қазақтың ғана емес, бүкіл адамзат бала-сының рухани өмірін жан-жақты байыта алады. Өйткені Абай туындыларының маз-мұны жалпыадамзаттық құндылықтарға толы. Оның қара сөздері – өлем халық-тарының ортақ қазынасы. Бұл – классикалық үлгідегі өңегелі ойлар шоғыры. Нақыл сөз, гифратты сөз, ғақлия сөздер деп өрқилы аталғанымен, бұл – ерекше жанр.

Абай өзінің қара сөздерінде адамзат баласына ортақ мұраларды дәріптей отырып, рухани биікке құлаш сермеп, алысқа қанат қаққанын көрсетеді. Оның қара сөздерінің арқауы – кісілік, мәдениет, ізгілік. Хақим Абайдың қара сөздеріне балама еңбек іздесек, француз ойшылы Монтенің жазба-лары ойға оралады. Десек те, Монтен өз болмысы мен адам тұлғасы жөнінде көбірек ой толғаса, Абай қара сөздерінің басты миссиясы – ойлану, өзеге ой салу, мақсатты ұстаныма айналдыру. Демек, ұлы ойшылдың қара сөздері – аса құнды еңбек.

Өлемдік мәдениетте Абайды қаншалықты жоғары дәрежеде таныта алсақ, ұлтымыз-ды да мерейін соншалықты асқақтата түсе-міз. Бүгінгі жаһандану дәуірінде, ақпараттық технологиялар заманында Абай сөзі баршаға ой салуға тиіс.

Дүние жүзінде ғылым мен білімнің түрлі сапаларын дамытуға зор үлес қосып, бүкіл адамзатқа ортақ ойшыл ретінде танылған тұлғалар баршылық. Мысалы, Қытай дегенде Лао-цзы мен Конфуций, Ресей дегенде Достоевский мен Толстой, Франция дегенде Вольтер мен Руссо бірден ойға келеді. Сол сияқты шетелдіктердің бірді бірдей Қазақстан дегенде бірден Абайдың есімін айтатындай дәрежеге жетуіміз керек. Өзге жұрт «Қазақ халқы – Абайдың халқы» деп, бізге іліпатап білдіріп отырса, зор мәртебе болары аны

ЖАСТАР АУЫЛЫНЫҢ ЕРТЕҢІНЕ АЛАҢДАЙДЫ

АУЫЛ ӘКІМДЕРІНІҢ ТҮРҒЫНДАР АЛДЫНДА ЕСЕП БЕРУ КЕЗДЕСУІ СЕНБІ ЕКПЕТАЛ СЕЛОСЫНДА ЖАЛҒАСТЫ. ЕКПЕТАЛДЫҚТАРМЕН КЕЗДЕСКЕН ОЙЫЛ СЕЛОЛЫҚ ОКРУГІНІҢ ӘКІМІ СӘНДІБЕК ДӘУЛЕТҚАЛИЕВ АУЫЛ АУМАҒЫНДА ӨТКЕН ЖЫЛЫ АТҚАРЫЛҒАН ЖҰМЫСТАРДЫ БАЯНДАП, АЛДАҒЫ МІНДЕТТЕРДІ ЖЕТКІЗДІ.

Әрине, екпетаалдықтар үшін көп жылдан бері көтеріліп келе жатқан мәселелері электр қуаты шешімін тапқанымен енді ауыл тұрғындарын жоғары кернеулі желілердің керіліп, төмен түсуі толғандырып отыр. Яғни, біріншіден жүк көліктерінің қозғалысына кедергі болса, екіншіден талдарға тиіп, жарықтың жиі сөнуі қайтадан орын алуы мүмкін. Бұл тұрғындар тарапынан көтерілген басты мәселе. Ал, Ойыл орман шаруашылығының қызметкері Ерлан Бекетаев интернет желісі жылдамдығының өлсіздігі қолбайлау болып отырғанын және ауылды ауыз сумен қамтып отырған резервуардың көптен жөндеу қормегендігін айтса, ауыл тұрғыны Нұрлан Бисембі Ойыл-Қаратал жолына дейінгі екі шақырым жолға жөндеудің қажеттігін айтып, газ

құбырын тартудың жай-жапсарын сұрады. Сонымен қатар, Жаңабаз ауылымен арадағы бір жарым шақырымдық жолға электр шамдарын қоюды ұсынды. Өйткені, қыста сабақтан кеш шығатын балалар үшін қиындық туғызып отыр. Ал, мектеп директоры Гүлнұр Жұмағұлова ауылға жаңа типтік үлгідегі мектептің қажеттігін айтады. Тұрғындар тарапынан көтерілген мәселеге орай аудандық тұрғын үй-коммуналдық шаруашылығы, жолаушылар келігі және автомобиль жолдары бөлімінің бас маманы Бауыржан Қабдолов пен аудандық полиция бөлімінің жергілікті полиция қызметі бөлімшесінің бастығы Азамат Көкебаевтар жан-жақты жауап берсе, округ әкімі Сәндібек Тоқсанбайұлы кейбір мәселелерді тиісті органдарға жеткізуге уәде етті.

БІРЛІГІ БЕРЕКЕГЕ БАСТАҒАН АУЫЛДАР

КЕШЕ ОЙЫЛ СЕЛОСЫНЫҢ ӘКІМІ СӘНДІБЕК ДӘУЛЕТҚАЛИЕВ ҚАРАКЕМЕР, АҚШАТАУ ЕЛДІ МЕКЕНДЕРІНДЕ БОЛЫП, ТҮРҒЫНДАРҒА 2019 ЖЫЛЫ АТҚАРЫЛҒАН ЖҰМЫСТАРЫ БОЙЫНША КЕЗЕКТІ ЕСЕБІН БЕРДІ.

Сәндібек Тоқсанбайұлының есеп беру жиынына аудан әкімінің орынбасары Мұратбай Айдарбаевпен бірге бірқатар сала басшылары қатынасты. Село әкімі екі ауылда да осы елді мекендерге қатысты негізгі мәселелерге тоқталды. Қатар жатқан қос ауылдағы басты проблема-лардың бірі көшелерді жарықтандыру болса, село әкімі бұл мәселе қазіргі таңда шешімі тауып тұрғандығын жеткізді. Алдағы бірер күнде көшелерге жарық шамдарын ілу жұмыстары жүргізіледі. Сонымен бірге екі ауылға ортақ проблеманың бірі көктемгі жол қатынасы мен ауыз су құбырын жүргізу. Бұл жөнінде аудандық тұрғын үй коммуналдық шаруашылық, жолаушылар келігі және автомобиль жолдары бөлімінің бастышы Таңат Қазбекұлы жауап берді. Нақтырақ айтсақ, ағымдағы жылы Ақшатауға таза ауыз су құбыры тартылады. Ал, жол қатынасы бойынша жолды қатқылдандыру жұмыстары алдағы уақыттың еншісінде қалды.

Сондай-ақ, қаракемерліктер ауылдың азаматтары бірлесіп салған балабақша ғимаратын заңдастырып беруді сұраса, ақшатаулықтар ұялы байланыс орнату жөнінде мәселе қозғады. Ұялы байланыс бойынша жауап берген «Қазақтелеком» АҚ Ойыл аудандық бөлімшесінің маманы Мұхтар Қаражігітов халық саны жетпейтүне байланысты Ақшатауға «Kcell», «Beeline» ұялы байланысын орнату өзiрге мүмкін болмай отыр. Әр жыл сайын үйлерін жөндеп, қоршауларын жаңартып жатқан ақша-

таулықтар ауылдың ажары мен тазалығына ғана мән бермей, туған жерді көркейту, елдің өркендеуіне өзіндік үлестерін қосуды қолға алып келеді. Оның нақты дәлелі ауылға бұрынғы ескі клуб ғимаратының орнына жаңа клубтың қабырғасын көтеріп қойылты. Бұл жұмыстарды жер аяғы кеңісімен жалғастыруды жоспарлап отыр. Сонымен бірге ауылға балалар ойын алаңын жасақтауды да ойластыруда. Ал, аудандағы ағымдағы жылы атқарылатын жұмыстарға кеңірек тоқталған аудан әкімінің орынбасары Мұратбай Болатұлы ақшатаулықтардың ауызбірлігіне ризашылығын білдіріп, елде де ауыл тазалығына мән беру керектігін баса айтты. Ал, әлеуметтік саланың мамандары атаулы әлеуметтік көмектің өзгертілген форматы бойынша түсінік жұмыстарын жүргізсе, быылдан бастап елімізде кәсіпкерлік нысандарды тексеруге 3 жылға мораторий жарияланғандығы жөнінде ақпарат берген Ойыл ауданы бойынша мемлекеттік кірістер басқармасының басшысы Берік Майланов енді шаруа қожалықтар үш жылға дейін жер салығын төлемейтін болса, жеке, әлеуметтік салықтарды да төленбейтін болады. Алайда кәсіпкерлер, кассалық бақылау аппаратын алуды шарт. Сонымен бірге ауыл тұрғындарына 2019 жылдан қалған салықтары болса, тезірек төлеуге ескерту жасады.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ,
Ойыл-Қаракемер-Ақшатау-Ойыл.

МОРАТОРИЙ КӘСІПКЕРДІ ҚОЛДАУДЫҢ КҮӘСІ

Осы жылдан бастап іскер жандарға кәсібін емін-еркін жүргізуге мүмкіндік туады. Бұған Президент Қасым-Жомарт Тоқаевтың Қазақстанда тексерулерге және профилактикалық бақылау мен қадағалауды барып жүргізуге мораторий енгізу туралы Жарлығы ықпал етпек. Соған сәйкес, елімізде 2023 жылдың 1-қаңтарына дейін кәсіпкерлік нысандарын тексеруге мораторий енгізілді.

Нақтырақ айтсақ, орталық мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдар тарапынан 2020 жылдың 1-қаңтарынан бастап 2023 жылдың 1-қаңтары аралығында Президент Жарлығының кейбір тармақтарын

Ойыл ауданы тұрғыны, Аяулы анамыз Насиханы, көкеміз Ұлықпанды, жеңеміз Райханды туған күндерімен құттықтаймыз!

Есен болсын ұрпағыңыз көрінген, Ән қалықтап күй төгілсін төріңнен. Мерекеңіз ұзағынан бола берсін, Үй іші немере ге шөбереге

топа берсін. Немерелер қуаныш сыйлап талай, Амандықпен жетіңіз жүзге қарай. *Тілек білдіруші: Жұбановтар отбасы.*

Ойыл ауданы тұрғыны, Қадірлі әкеміз Жұбанов Көкімжан, қызымыз Мақпалды туған күндерімен құттықтаймыз! Қызықты күндеріңіз арайланып, Көкейреңіз күмбірлеген

күйге толсын. Нұрға толсын жүзіңіз, Қуаныңыз шаттаныңыз күліңіз. Тіріліктің қызығына бөленіп, Аман есен ортамызда жүріңіз. *Тілек білдіруші: Жұбановтар отбасы.*

ШҰБАРШИГЕ АУЫЗ СУ ҚАЖЕТ!

БИЫЛ ЖЫЛДАҒЫ ДӘСТҮР БОЙЫНША АУЫЛДЫҚ ОКРУГ ӘКІМДЕРІНІҢ АУЫЛ ТҮРҒЫНДАРЫ АЛДЫНДАҒЫ ЕСЕП БЕРУ ЖЫНЫ СӨРСЕНІНІҢ СӨТІМЕН БАСТАЛДЫ. АЛҒАШҚЫ САПАРЫМЫЗДЫҢ БІРІ КӨПТОҒАЙ АУЫЛДЫҚ ОКРУГІНЕ ҚАРАСТЫ ШҰБАРШИ ЕЛДІ МЕКЕНІНЕ БАҒЫТТАЛДЫ.

Көптоғай ауылдық округінің әкімі Ерлан Асылбаевтың есеп беру жиынына аудан әкімінің орынбасары Мұратбай Болатұлы мен аудандағы бірқатар мекеме басшылары арнайы қатысты. Онда алдымен ауыл әкімі Ерлан Асылбаев Көптоғай округі бойынша атқарылған жұмыстарды кезең-кезеңімен баяндай келе, Шұбарши елді мекеніне қатысты жасалған жұмыстар мен ауылдың негізгі мәселелері бойынша кеңірек мәлімет берді. Шұбаршидегі негізгі мәселе таза ауыз суы болса, аудандық тұрғын үй коммуналдық шаруашылық, жолаушылар келігі және

Ойыл ауданы тұрғыны, Жұбанова Гүлшарат.

Құтты болсын туған күніңіз, Мақтанышым мақтаулысың

Асылымсың ақылымсың, дара шың,

Бауырлардың қамын ойлап жүгірген,

Қиындықта қорған болған панамсың.

Бар жақсылықты тілейміз бір басына,

Жыр арнаймын бүгінгі бір жасыңа. Отбасыңның шаттығы асып тассын.

Тілек білдіруші: Жұбановтар отбасы.

Муса ӘДІЛБАЙҰЛЫ,
Ойыл-Шұбарши-Ойыл.

2019 ЖЫЛДЫҢ 1 ЖЕЛТОҚСАНЫНА ҚАРАСТЫ БЖЗҚ-НЫҢ НЕГІЗГІ КӨРСЕТКІШТЕРІ

Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорында (бұдан әрі – БЖЗҚ, Қор) жарналардың барлық түрлері бойынша ашылған жеке зейнетақы шоттарының саны 10,6 млн бірліктен асты.

БЖЗҚ – бүгінде 10,6 миллионнан астам шоттың есебін жүргізетін және өкімшілік ететін тұрақты қаржылық институт. Бұл шоттарда жинақталған қаражаттың сомасы 2019 жылдың 1 желтоқсанына қарай 10,7 трлн теңгені құрап, жыл басынан бері 14 пайызға көбейді. Осу қаржысы негізінен міндетті зейнетақы жарналары бойынша ашылған шоттарда байқалады – олардағы жинақ сомасы 10,4 трлн теңгені (жалпы соманың 97,7 пайызы) құрап, жыл басынан бері 14 пайызға өсті.

Міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ) бойынша жинақталған қаражаттың сомасы 241,8 млрд теңгеге жетсе (бүкіл жинақ ақшаның 2,3 пайызы), ерікті зейнетақы жарналары (ЕЗЖ) бойынша жинақтардың

сомасы 1,9 млрд теңге болды (0,02 %).

Салымшылардың МЗЖ есебінен ашылған шоттарында жинақталған қаражаттың орташа сомасы – 1,1 млн теңге, МКЗЖ бойынша – 493,8 мың теңге және ЕЗЖ бойынша – 49,4 мың теңгені құрады.

Міндетті зейнетақы жарналары есебінен қалыптасқан жинақтардың орташа көлемі ерлерде – 1,2 млн теңге (жыл басынан бергі өсім – 9%), әйелдерде – 933,4 мың теңге (жыл басынан бергі өсім – 11%).

Міндетті зейнетақы жарналарын зейнетақы қорына 1998 жылдан бері тұрақты аударып келген ер азаматтардың жинақтарының орташа көлемі – 5,1 млн теңге, әл әйелдерде – 3,9 млн теңге.

Жыл басынан бері салымшылар мен алушылардың жеке зейнетақы шоттарына есептелген таза инвестициялық табыс 600,5 млрд теңгені құрады. Ал зейнетақы активтерінің

табыстылығы 2019 жылдың 11 айында 6,16 пайызды көрсетті. Бұл кезеңдегі инфляция 4,7 пайыз болды. Жылдық тұрғыдан алғанда зейнетақы жинақтарының табыстылығы соңғы 12 ай ішінде 8,13 пайызға жетсе, осы кезеңдегі инфляция деңгейі 5,4 пайызды көрсетті. Яғни, зейнетақы активтерінің табыстылығы оң сипатқа ие.

Ағымдағы жылдың 11 айында 292,6 мың адамға 185,8 млрд теңге көлемінде зейнетақы төлемдері берілді. Оның ішінде:

- зейнет жасына толуға байланысты – 59,5 млрд теңге;
- 1 және 2 топта мерзімсіз мүгедектігі бар жандарға – 1,6 млрд теңге;
- Қазақстаннан шетелге тұрақты тұруға кетуге байланысты – 44,6 млрд теңге;
- мұрагерлік бойынша – 25,2 млрд теңге;
- жерлеуге байланысты – 2,9 млрд теңге;
- басқа тұлғаларға – 0,1 млрд теңге;

2020 ЖЫЛДЫҢ – І ТОҚСАНЫНА АРНАЛҒАН ОЙЫЛ АУЫЛДЫҚ ОКРУГІ ӘКІМІНІҢ ЖӘНЕ ОРЫНБАСАРЫНЫҢ АЗАМАТТАРДЫ ҚАБЫЛДАУ КЕСТЕСІ				
Мемлекеттік органның атауы	Азаматтарды қабылдауды жүргізетін адамның Т.А.Ә., лауазымы	Азаматтарды қабылдау күні мен уақыты	Мемлекеттік органның орналасқан жері	Байланыс телефоны
«Ойыл ауылдық округі өкімінің аппараты» ММ	Даулетқалиев Сандибек Тоқсанбаевич, Ойыл ауылдық округінің әкімі	Әр аптаның дүйсенбі, сейсенбі, бейсенбі күндері. Уақыты: сағ. 10:00 ден -18:00 ға дейін.	Ойыл селосы, Көкжар көшесі №69	2-10-20
«Ойыл ауылдық округі өкімінің аппараты» ММ	Қазмұханов Молдашқали Жұмағалиұлы, Ойыл ауылдық округінің орынбасары	Әр аптаның сәрсенбі, жұма, күндері. Уақыты: сағ.- 10:00 ден -18:00 ға дейін.	Ойыл селосы, Көкжар көшесі №69	2-10-20

2020 ЖЫЛДЫҢ І ТОҚСАНЫНА АРНАЛҒАН ҚАЙЫНДЫ АУЫЛДЫҚ ОКРУГІ ӘКІМІНІҢ АЗАМАТТАРДЫ ЖЕКЕ ҚАБЫЛДАУ КЕСТЕСІ			
Жергілікті атқарушы органның атауы	Азаматтарды қабылдауды жүргізетін адамның тегі, аты, әкесінің аты, лауазымы	Азаматтарды қабылдау күні	Мемлекеттік мекеменің орналасқан жері, байланыс телефоны
«Қайыңды ауылдық округі өкімінің аппараты» ММ	Кожакметов Талғат Байғалиевич, Қайыңды ауылдық округі өкімі	10,17,24,31 қаңтар 7,14,20,28 ақпан 6,13,20,27 наурыз	Ақжар ауылы, Мектеп көшесі № 6 Үй, Тел: 74-8-10

СЕНІМ ТЕЛЕФОНЫ

«Қайыңды ауылдық округі өкімінің аппараты» ММ-сі сыбайлас жемқорлық фактілері анықталған жағдайда төмендегі сенім телефонына хабарласуды сұрайды. Сенім телефонының нөмірі **74-8-14**. Сонымен қатар өкімшілік ғимаратында ұсыныс – пікір салу үшін сенім жөшігі орнатылған.

«ОЙЫЛ АУДАНДЫҚ КӘСІПКЕРЛІК ЖӘНЕ АУЫЛ ШАРУАШЫЛЫҒЫ БӨЛІМІ» МЕМЛЕКЕТТІК МЕКЕМЕСІНІҢ БАСШЫСЫ С.ӨСКІНБАЕВТЫҢ 2020 ЖЫЛҒА ЖЕКЕ ЖӘНЕ ЗАНДЫ ТҰЛҒАЛАРДЫ ЖЕКЕ ҚАБЫЛДАУ КЕСТЕСІ				
Аты- жөні	Қызметі	Жеке және заңды тұлғаларды жеке қабылдау жүргізетін уақыты мен күні	Орналасқан жері	Байланыс телефоны
Өскінбаев Сүйіндік Төлешұлы	Бөлім басшысы	Әр аптаның бейсенбі күні. Сағат 10:00-12:30, 14:00-18:00	Ойыл ауданы Көкжар көшесі №69 216 бөлме	8/71332/ 21746

Мекеме қызметкерлері тарапынан сыбайлас жемқорлыққа байланысты фактілер анықталған жағдайда «Ойыл аудандық кәсіпкерлік және ауыл шаруашылығы бөлімі» мемлекеттік мекемесі **2-15-51 сенім телефонына** хабарласуына болады. Мекемеде ұсыныс-пікір,арыз-шағымдарға арналған жөшік орнатылған.

2020 ЖЫЛДЫҢ І-ТОҚСАНЫНА АРНАЛҒАН ОЙЫЛ АУДАНДЫҚ ЭКОНОМИКА ЖӘНЕ БЮДЖЕТТІК ЖОСПАРЛАУ БӨЛІМІ БАСШЫСЫНЫҢ АЗАМАТТАРДЫ ҚАБЫЛДАУ КЕСТЕСІ				
Мемлекеттік органның атауы	Азаматтарды қабылдауды жүргізетін адамның Т.А.Ә., лауазымы	Азаматтарды қабылдау күні мен уақыты	Мемлекеттік органның орналасқан жері	Байланыс телефоны
Ойыл аудандық экономика және бюджеттік жоспарлау бөлімі	Сембин Еркебұлан Маралұлы, бөлім басшысы	Қаңтар – 3,10,17,24,31 күндері Ақпан – 7,14,21,28 күндері Наурыз 6,13,20,27 күндері Уақыты: сағ. 10:00-ден 12:30-ға дейін	Ойыл селосы, Құрманғазин көшесі №43 ғимарат	2-11-77

Мекеме қызметкерлері тарапынан сыбайлас жемқорлыққа байланысты фактілер анықталған жағдайда «Ойыл аудандық экономика және бюджеттік жоспарлау бөлімі» мемлекеттік мекемесінің **2-11-54 сенім телефонына** хабарласуына болады. Мекемеде ұсыныс-пікір салу үшін жөшік орнатылған.